

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГРУПОВІЙ ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗНЗ

Автори статті пропонують інноваційні технології проведення позакласної групової роботи на середньому етапі загальноосвітньої школи

У зв'язку з переходом загальноосвітньої школи на нову програму з іноземних мов значно зростає роль позакласної роботи, яка сприяє інтенсифікації процесу формування комунікативної компетенції, до складу якої входять мовна, мовленнєва, стратегічна і лінгвосоціокультурна компетенції. Правильно організована позакласна робота стимулює учнів до поглибленого вивчення мови та дозволяє охопити велике коло питань, що виходять за межі шкільної програми.

Процес позакласної роботи досліджували такі вітчизняні методисти, як Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В. [1], Савіна С.М. [2], Якушина Л.З. [3]. Відомо, що позакласна робота з іноземної мови є невід'ємною частиною процесу навчання іноземних мов. Вона відкриває великі можливості як перед учнями, так і перед учителями. Учні, які не можуть повністю розкрити себе на уроці, отримують можливість реалізувати свої здібності під час проведення позакласних занять, адже саме тут створюється атмосфера, яка спонукає учнів до творчості та самовдосконалення. В учителів, у свою чергу, з'являється більше часу для опрацювання певного матеріалу, на який, як правило, не вистачає часу на уроці.

В методичній літературі розрізняють три форми позакласної роботи: індивідуальну, групову та масову. Метою даної статті є спроба продемонструвати використання інноваційних технологій проведення групової позакласної роботи на середньому етапі в ЗНЗ. Для досягнення цієї мети розглянемо різні форми проведення групової роботи, а саме: драматичний та музичний гуртки, літературний салон, гурток іншомовного спілкування.

Драматичний гурток сприяє вивченню іноземної мови завдяки активізації невербального компоненту комунікації, а саме мови рухів (body language). На заняттях драматичного гуртка учні мають можливість висловити свої емоції, думки, почуття, набути досвіду спілкування у парах, малих та великих групах, усвідомлюючи стратегії спілкування іноземною мовою. Драматичний гурток дозволяє розвинути множинні здібності учнів (емоційні, інтересобові, кінестетичні та інтраособові) на неформальних заняттях, які можуть проводитися у нетрадиційній формі: у вигляді командної гри, репетиції, обговорення, імпровізації тощо.

Музичний гурток має на меті ознайомлення учнів з музичною культурою англomовних країн, розвиток музичних здібностей учнів та формування у них на цій основі мовленнєвої компетенції в аудіюванні, говорінні, читання та письмі. Проведення гуртка у формі заняття-дискусії, музичної студії, аудіо-класу, творчої майстерні дозволяє учням обговорити музичні смаки, проаналізувати зміст пісень, обмінятися думками та почуттями, вивчити проблеми, пов'язані з впливом музики на підлітків.

Літературний салон сприяє підвищенню інтересу учнів до вивчення іноземної літератури, а також розвитку мовної та мовленнєвої компетенції учнів на основі літературних творів. На нашу думку, на засідання літературного салону доцільно обирати твори, об'єднані єдиною тематикою, наприклад: кохання, дружба тощо. Аналізуючи твори різних авторів, учні бачать різні підходи прозаїків та поетів до вирішення поставлених проблем, а також висловлюють свої думки щодо прочитаного чи прослуханого.

Гурток іншомовного спілкування спрямований на навчання підлітків комунікативних стратегій, ознайомлення учнів з моделями лінгвокомунікативної поведінки у Великій Британії та США і на цій основі - розвиток умінь англomовного спілкування у різних сферах і ситуаціях. На заняттях гуртка учні опановують комунікативний мінімум, засвоюють основні комунікативні функції в межах тем, визначених програмою. Так, наприклад, при спілкуванні у ситуаціях на тему "My Family" учні опановують комунікативну функцію обмін інформацією, "Shops and Shopping" – прийняття рішень, "Sports" – обмін враженнями, "Daily Routines" – висловлення пропозицій тощо.

Найбільш ефективною формою проведення засідань гуртка іншомовного спілкування є комунікативна майстерня. Серія комунікативних майстерень дозволяє ознайомити учнів з лінгвістичним та соціокультурним компонентами спілкування, опрацювати їх у певних комунікативних ситуаціях та виконати творчі завдання з урахуванням набутих лінгвокомунікативних умінь. На заняттях гуртка вважаємо за доцільне використовувати такі нові форми організації груп, як "Цибуля", "Піраміда", "Зірка" тощо [1: 86-90].

При використанні режиму "Піраміда" ("Pyramid Mode") учнів розподіляють на чотири групи по 2 – 3 особи. Під час спілкування кожна з малих груп пропонує свій варіант вирішення проблеми. Далі з 4-х груп утворюються дві, кожна з яких повинна обговорити два запропонованих варіанти та дійти згоди при обранні правильного рішення. В результаті всі учні об'єднуються в одну велику групу і знаходять єдиний спосіб вирішення проблеми. Таким чином, якщо, наприклад, завданням є вирішити, які 5 рис характеру Ви найбільше цінуєте у своїх друзях, то спочатку у 4-х групах буде запропоновано 20 рис характеру, потім з них вибрано 10, і, нарешті, виділяється 5 рис характеру, які всі члени гуртка після обговорення у режимі "Піраміда" вважатимуть найціннішими.

Для роботи у режимі "Цибуля" ("Onion Mode") потрібно утворити два кола: внутрішнє і зовнішнє. Рухаючись по колу в різних напрямках, кожний учень із внутрішнього кола має можливість поспілкуватися з усіма учасниками зовнішнього кола. В процесі спілкування учні мають можливість отримати інформацію від своїх товаришів та порівняти свою точку зору з їхньою.

Режим "Зірка" ("Star Mode") дозволяє розглянути проблему з п'яти різних точок зору (оскільки зірка п'ятикутна). Наприклад: What films do people of each age group prefer? (infants, teenagers, groups up to 30, middle age young people, elderly people). Учні обговорюють та визначають улюблені жанри фільмів для кожної вікової групи.

Використання вищеназаних режимів сприяє реалізації різноманітних комунікативних функцій: протиставлення, погодження / непогодження, схвалення / несхвалення, засудження, висловлення протилежної точки зору, оцінювання різних точок зору, проведення аналогій тощо. Опановуючи ці функції, учні наближаються до реального іншомовного спілкування, що посилює їхній інтерес до вивчення іноземної мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В. English after Classes: методичний посібник. Книга 3. – Харків: Веста: "Ранок", 2004. – 207 с.
2. Савина С.Н. Внеклассная работа по иностранным языкам в средней школе. – М.: Просвещение, 1991. – 160 с.
3. Якушина Л.З. Связь урока и внеурочной работы по иностранному языку. Учеб. пособие. – М.: Высш. шк., 1990. – 120 с.

Матеріал надійшов до редакції 20.09.2005 р.

Сиваева Н.П., Темченко Л.В. Использование инновационных технологий в групповой внеклассной работе по иностранному языку в средних учебных заведениях.

Авторы статьи предлагают инновационные технологии проведения групповой внеклассной работы на среднем этапе обучения в средних учебных заведениях.

Sivaeva N.P., Temchenko L.V. The Modern Techniques for Carrying Out Group Extra-Curricular Work at the Intermediate Level in Secondary Schools.

The authors of the article offer modern techniques for carrying out group extra-curricular work at the intermediate level in secondary schools.